

Szexuális kultúránkról

Beszélgetés dr. Hirschler Imrével

Húsz évvel ezelőtt jelent meg *A nők védelmében* című könyve, és ezzel elkezdődött a szexuális ismeretterjesztés hazai forradalma. Ennek a revolúciónak nem mindenki tapsolt. Azóta sok könyvet és újságcikket írtak, filmet készítettek a szexuális felvilágosítás érdekében. Vajon milyennek látja dr. Hirschler Imre szexuális kultúránk mai állapotát?

— Ha ahhoz viszonyítjuk, amilyen volt, akkor csodálatosnak. Ha ahhoz viszonyítjuk, amilyennek kellene lennie, akkor... Mit mondjak? Ami igaz: igaz — egyre szélesebb körben jelentkezik a társadalmi igény a korszerű szexuális ismeretekre. Terjed a felismerés, hogy a zavartalan szexualitás, a testi és lelki egészség része, az ember harmonikus személyiségének és a másik nemmel kialakított jó kapcsolatának a feltétele. De még mindig létezik visszahúzó erő. Sokan ma is erkölcsstelennek tartják a szexualitással való foglalkozást. A szexuális ösztön jelentkezését a fiataloknál bűnösnek minősítik, és elnyomására törekednek. Azt a sokszorosan megcáfolt szemléletet terjesztik, hogy az ilyen irányú felvilágosítás korai szexuális életre ösztönöz. Az igazság az, hogy a kellő időben végzett tájékoztatás sok károsodástól véd meg. Sajnos, ma Magyarországon túl későn és nagyon hiányosan világosítják fel a fiatalokat. Ezt bizonyítja az is, hogy a tizenéveseknél túl sok nem kívánatos terhesség keletkezik, emelkedik náluk a művi vetélések száma. Nagyon sok fiatal korban kötött meggondolatlan, és a későbbiekben válással végződő házasság oka a későn felismert, így előrehaladott terhesség.

— Tudást csak azoktól kérhetünk számon, akik hozzájuthattak az ismeretekhez. De vajon van-e megfelelő számú és képzettségű szakember a szexuális felvilágosítás feladataira?

— Nincs. Hogyan is lenne? Az egyetemen nincs ilyen irányú oktatás, csupán az Or-

vostovábbképző Intézet szervezésében kerül sor szexológiai továbbképzésre. Ez kevés. Igazán nem csodálkozhatunk, hogy a tanácsadók munkája javarészt formális, csak a védekezésre szorítkozik. A tanácsadást végző orvosok jelentős része a szexuális problémáknál zavarba jön, nem tud gátlás nélkül beszélni ezekről a kérdésekről. Így persze csakhamar elvesztik a hozzájuk forduló bizalmát. Természetesen vannak kivételek. Nagy élményben volt részem néhány héttel ezelőtt. Az általános orvosoknak tartott pszichoszomatikus betegségekkel foglalkozó előadáson vettem részt. A terem zsúfolásig megtelt, magas színvonalú előadások hangzottak el. A mi témánk szempontjából azért van ennek jelentősége, mert a szexuális problémák igen gyakran pszichoszomatikus zavarokban nyilvánulnak meg. A nőgyógyásznak tudnia kell, hogy például az alhasi fájdalom néha csupán a nem kívánt férj távoltartására szolgál. Bizom benne, hogy egyre több orvos fog érdeklődni a szexualitás problémái iránt. És ha társakat lelnek a pedagógusokban és a szülőkben, akkor bízhatunk benne, hogy a felnövekvő nemzedékek kevesebbet fognak szexuális zavarok miatt szenvedni.

— Válaszaiból úgy tűnik, hogy Ön, főorvos úr, nyugalomba vonulása után sem vonult nyugalomba, ha a nők — és a férfiak — védelméről van szó.

— Amikor nyugdíjas lettem, azt hittem, most már időmilliómos leszek, és hozzájutok a sokszor tervbe vett és időhiány miatt elmaradt könyvek elolvasásához. Kétségtelen, hogy az életem kényelmesebb lett, megszűnt a telefonrabszolgaság, nyugodtan alhatom, de az olvasatlan könyvek most is gyűlnek az asztalomon. Sok a tenni-való. Nemrégiben egy speciális hollandi intézetről szóló cikkem kapcsán sokan kerestek meg a testi fogyatékosok közül, akik szellemileg épek,

és szexuális vágyuk van. Ezzel a kérdéssel nálunk senki sem foglalkozik. Pedig komoly probléma, és ha valóban a humanizmus jegyében gondolkodunk és cselekszünk, akkor a testi fogyatékosok számára is biztosítani kell ennek az örömforrásnak a lehetőségét. Az ENSZ egyébként 1981-et a Rokkantak Évének nyilvánította. Itt az alkalom: most tehetünk értük valamit... Látja, elkalandozok... De talán nem is baj, hogy nem a nyugdíjas időtöltésről beszélek. Tudja megerősíthetem, sokak tapasztalták: a nyugdíjas akkor marad harmonikus személyiség, és akkor illeszkedik harmonikusan a környezetéhez, ha érzi és tapasztalja, hogy hasznos tud még lenni a társadalom számára.

N. G.